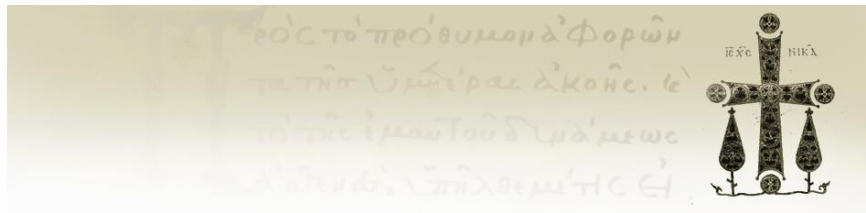

Zamyšlení

**na duchovní témata se ctihodným
a v Bohu zesnulým starcem
Georgiem Grigoriatským († 2014)**

„O Božské Eucharistii“

„O Božské Eucharistii“

Starec Georgios Grigoriatský († 2014)

Starec začal svou homilií těmito slovy:

„Je velmi smutné, že kvůli nějaké naší touze ztrácíme Boží blahodat' a nežijeme tak, jak si náš Pán přeje, abychom žili. Domnívám se, že nám všem se něco takového často stává. Někdy nás z cesty svede nějaké pokušení a my ztrácíme schopnost žít v souladu s požehnáním našeho Pána.“

Starec Georgios vybízí věřící, aby dobře a důkladně prověřili své svědomí a ptali se: Co je vlastně tím, co se během dne klade jako nějaká překážka před každým z nás a nedovoluje nám, „abychom se vždy účastnili jako spolustolovníci při Tajemné večeři“?¹

¹ On pak řekl jemu: Člověk jeden učinil večeři velikou, a pozval mnohých. I poslal služebníka svého v hodinu večeře, aby řekl pozvaným: Pojd'te, nebo již připraveno jest všecko. I počali se všichni spolu vymlouvatí. První řekl jemu: Ves jsem koupil, a musím vyjítí a ohledatí jí; prosím tebe, vymluv mne. A druhý řekl: Patero spřežení volů koupil jsem, a jdu, abych jich zkusil; prosím tebe, vymluv mne. A jiný dí: Ženu jsem pojal, a protož nemohu přijítí. I navrátiv se služebník, zvěstoval tyto věci pánu

Přirozeně, že ti z našich bratří, kteří získali náležitý duchovní stav a vedli zápas a očistili se od vášní, ti se neustále nacházejí v obecenství s Bohem a neustále prodlévají na „Večeři Páně“. Také proto z lidského pohledu nikdy nezakoušejí žádný zármutek, „neboť jejich mysl neustále přebývá v Bohu“.

„Kéž by také nám Bůh daroval takovou blahodať,“ říká starec Georgios, který po vzoru všech Svatohorců dobře ví, jak velká milost a naplnění pro duši člověka je být v jednotě a v obecenství s Bohem.

Následně však dodává, že něco takového není možné dosáhnout „ze dne na den“. A skutečně. K tomu, abychom získali Boží blahodať, je třeba „velkého zápasu, pokory a mnoho modlitby“.

„Kéž by nás Pán učinil hodnými a důstojnými, kéž je to také Jeho svatá vůle, abychom již v tomto současném životě zachovávali neustálou účast na *Večeři Pánovy blahodati*, abychom se neustále těšili z Jeho přesvaté Osoby.“

Nicméně, abychom se z této blahodati mohli těšit a získat Pánovo požehnání, k tomu je nezbytná naše účast na „Večeři Božské Eucharistie“, neboť tato

---

svému. Tedy rozhněvav se hospodář, řekl služebníku svému: Vyjdi rychle na rynky a na ulice města, a chudé, i chromé, i kulhavé, a slepé uveď sem. I řekl služebník: Pane, stalo se, jakož jsi rozkázal, a ještě místo jest. Tedy řekl pán služebníku: Vyjdi na cesty a mezi ploty, a přinut' vejítí, ať se naplní dům můj. Nebo pravím vám, že žádný z mužů těch, kteříž pozváni byli, neokusí večeře mé.

Večeře člověka naplňuje radostí a blahodati, takže celý jeho život se stává „účastí“ na „Večeři Boží blahodati“. O významu svaté Eucharistie nás poučují mnozí ctihodní Otcové.

Jeden z těchto ctihodných a zbožných otců byl také *Agapios Landos*. Jde o jednoho svatého a zbožného mnicha původem z Kréty, který vedl svůj asketický zápas v Malé svaté Anně na Svaté Hoře Athos v době turecké nadvlády.

Právě tento mnich napsal na téma svatého Přijímání a svaté Eucharistie mnohé své spisy. Jedním z jeho děl byla rovněž kniha s názvem „Spása hříšných“².

Otec Agapios napsal také další knihy a díla, z nichž jmenujme např. „Kyriakodromion“ či „Theotokarion“, přičemž právě „Kyriakodromion“³ je i navzdory jazyku tehdejší doby podle starce Georgia snad vůbec tím nejlepším, co bylo na toto téma a v tomto literárním a církevním žánru kdy napsáno.

Také tento autor ve svých spisech a zamyšleních doporučuje časté přijímání věřících a jejich účast na svaté Eucharistii.

Starec Georgios Grigoriatský k tomuto tématu dále dodává:

---

² „Αμαρτωλών Σωτηρία“. Αγαπίου του Κρητός, *Κυριακοδρόμιον*, Nakladatelství „Φοίνικος“, Benátky 1852, 11. Neděle svatého Lukáše, str. 218-219.

³ Křesťanská kniha, která obsahuje výklady pasáže z Evangelia, Skutků apoštolů, jejich Listů a různých projevů, které se čtou v chrámech o různých nedělích roku, odtud název „Kyriakodromion“, tj. složenina slov „neděle“ a „cesta“ (čili Putování po Nedělích v církevním roku).

„Vězme tedy, že pravou tradicí Svaté Hory není přijímání (svatých Darů) ani každých dvacet dní ani přijímání každou sobotu, nikoli. Tradice Svaté Hory svědčí o častém božském Přijímání, jak mimo jiné vyplývá také z děl otce Agapia z Malé svaté Anny. A co dále vyplývá z této posvátné tradice? Slouží-li se někdy božská Liturgie, ale my se neúčastníme svatého Přijímání, tak v souladu s touto tradicí nejsme duchovně úspěšní, pokud nám v tom ovšem nebrání nějaký vážný důvod. To je velmi vážné téma. Necht' si to uvědomí ti, kteří nás (Svatohorce) odsuzují a považují nás za jakési „modernisty“. Vždyť pravá Tradice Svaté Hory Athos je časté svaté Přijímání. Je tedy něčím charakteristickým to, co říká Agapios Landos z Malé svaté Anny, který svědčí o své době, kdy panovalo silné hnutí za jen občasné (řídke) přijímání svaté Eucharistie. Také sv. Nikodém Svatohorec či Neofytos Kavso-kalyvitský, kteří byli obránci častého svatého Přijímání, byli považováni za jakési *modernisty*.“

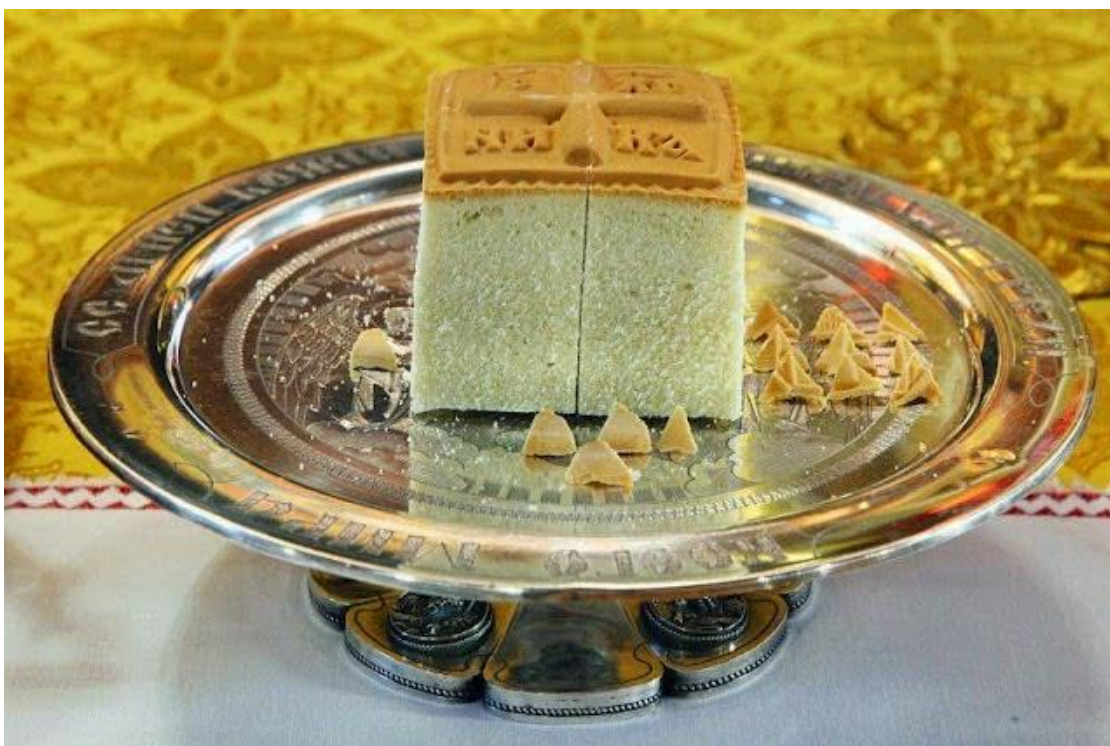

Starec Georgios po prostudování děl Agapia Landose konstatuje, že také on potvrzuje pravost a důvěryhodnost této tradice častého svatého Přijímání, která se zdá být tou nejstarší tradicí Svaté Hory Athos, a nikoli nějaký modernismem či novotářstvím. Vždyť otec Agapios psal o této praktice v roce 1660 a s jeho díly a stanoviskem souhlasil právě i svatý Nikodém Svatohorec, který žil jen o něco později než otec Agapios.

„Děkujeme tedy Bohu, neboť nám nadále dává své požehnání účastnit se v Jeho svaté Církvě Jeho „Večeře“. Na světě totiž neexistuje většího požehnání, než je svatá Eucharistie.“

Někteří otcové nicméně namítají a ptají se: „Jsme však důstojní účastnit se božského Přijímání tak často?“

Starec Georgios cituje svatého Mikuláše Kabasilu a dodává, že nikoli, nejsme důstojní, avšak právě svatý Mikuláš Kabasila praví: „Svatého Přijímání se účastníme ze tří důvodů, vždy podle stavu, v jakém se každý z nás nachází. My, kteří jsme nemocní, se účastníme svatého Přijímání proto, abychom získali zdraví. Ti, kteří se nacházejí v prostředním duchovním stavu, přijímají proto, aby „nabyli zraku“ (uzřeli). A ti, kteří uzřeli a jako zdraví se účastní svatého Přijímání, ti tak činí proto, aby zůstali neustále sjednoceni s Kristem.“⁴

Z toho tedy plyne, že, ať už se nacházíme v danou chvíli v jakémkoli z těchto stavů duchovního zdraví, Božské Přijímání je pro nás pro křesťany nezbytné pro rozvoj našeho duchovního života. K tomu je však nezbytné i požehnání našeho duchovního otce.

Starec Georgios Grigoriatský tedy všem nám doporučuje a vybízí nás, abychom přistupovali ke svatým Tajinám svatého Přijímání co možná nejčastěji.

⁴ Viz Αγ. Νικολάου Καβάσιλα, *Περί της εν Χριστώ ζωής*, Λόγος Δ', PG 150 596A, 604AB.

Je to pro nás velká čest a současně duchovní povinnost.

„Po svatém božském Přijímání uvažujme nad tím, že jsme do úst a do celého našeho bytí přijali Kristovy Tělo a Krev. Také proto musíme zachovat čistotu, pokoru, mírnost a modlitební charakter.“

Starec Georgios uvádí jako odstrašující příklad izraelský národ, který se nacházel po dobu čtyřicet let na poušti. Přesto, že jim Hospodin dával svou manu, tento „chléb z nebe“ (srov. Ex 16), oni byli stále nevděční a dokonce Boha hanobili.

„V našich ústech se však nachází „Nebeská Mana“, sám Kristus. A když je v našich ústech Kristus, když jsou naše ústa i tělo svlažovány Kristovou Krví, jak vysoký by měl potom být i způsob našeho života a jak vysoce duchovním by se měl stát tento náš život!“

Starec Georgios Grigoriatský potvrzuje jednu velkou pravdu a učení naší svaté Církve, když říká:

„Právě toto působí svaté Přijímání. Naše tělesné tělo činí duchovním. Také proto během svaté Liturgie slyšíme slova: „Jenž jsi nás, ponížené a nehodné sluhy své, učinil hodnými, abychom v tuto hodinu stáli před slávou *svatého obětního stolu tvého*...“ Božské Přijímání je totiž naší Nebeskou a Duchovní manou.“

Starec Georgios plně v souladu s učením svatých Otců potvrzuje, že křesťan, který s touhou po Kristu přijímá svaté Tajiny, se stává nejen podobným Kristu, nýbrž se také celý zduchovňuje působením Ducha Svatého. Také on se stává „duchovním“ a „nebeským“.

Večeřadlo na Siónu, místo první svaté Eucharistie, tzv. Tajemné Večeře⁵

Podle svatootcovského učení totiž platí, že nikoli to, co je v nás tělesné, překonává duchovní Tělo Kristovo, nýbrž a právě „duchovní Tělo Kristovo přemáhá a vítězí nad naším hmotným lidským tělem“. „Analogicky s tím se ani Kristus nestává tělesným, jelikož ho přijímáme my lidé tělesní, nýbrž Kristus duchovní, kterého my tělesní přijímáme, nás proměňuje a činí nás, lidi tělesné, bytostmi duchovními.“⁶

---

⁵ Tzv. „Večeřadlo“ neboli „Horní místnost“ na Siónu v Jeruzalémě, nedaleko Hrobky svatého Krále Davida, kde proběhla první svatá Eucharistie, tzv. „Tajemná večeře Krista s učedníky“.

Srov. Luk 22, 8-22:

I poslal Ježíš Petra a Jana, řka: Jdouce, připravte nám beránka, abychom jedli. A oni řekli mu: Kde chceš, ať připravíme? On pak řekl k nim: Až, když vcházeti budete do města, potká vás člověk, džbán vody nesa. Jděte za ním do domu, do kteréhož vejde. A díte hospodáři toho domu: Vzkazuje tobě Mistr: Kde jest síň, kdežto budu jísti beránka s učedníky svými? A on vám ukáže večeřadlo veliké podláždění. Tam připravte. I odšedše, našli, jakž jim pověděl, a připravili beránka. A když přišel čas večeře, posadil se za stůl, a dvanácte apoštolů s ním.

⁶ Viz Αγ. Νικολάου Καβάσιλα, *Περί της εν Χριστώ ζωής, Λόγος Δ΄*, PG 150 597B.

Mějme tedy my všichni svatou Večeří (Eucharistii) ve velké úctě, jak nám ji s velkou láskou a lidumilností náš Pán neustále překládá při každé božské Liturgii.

A jak starec Georgios dodává na závěr:

„Budme mu za vše vděční a děkujme Pánu se slzami v očích. Neboť neexistuje většího požehnání. Kéž by nás Pán učinil hodnými do posledního našeho dechu přijímat důstojně svaté Tajiny. Neboť co více a co jiného bychom mohli od našeho Boha žádat? Kéž nás Pán učiní důstojnými, aby se posledním okamžikem našeho života a posledním skutkem v tomto našem životě stala účast na božském Přijímání, abychom zaopatřeni Tělem a Krví našeho Pána odešli do věčného života s nadějí na Vzkříšení a Život věčný.“

připravil a přeložil Michal Dvořáček

Hlavní bibliografický pramen:

(+) Αρχιμ. Γεώργιος (Καψάνης), Καθηγούμενος της Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος. Εις την ΙΑ΄ Κυριακήν του Λουκά. Περί Θείας Ευχαριστίας (1987). In: *Ομιλίες σε εορτές του Πεντηκοσταρίου και σε Κυριακές (των ετών 1981-1991) Δ΄*. Έκδοσις Ιεράς Μονής Οσίου Γρηγορίου, Άγιον Όρος 2018, s. 256-262. ISBN: 978-960-7553-37-9.